

der ere blevne oprettede i det første Aar. Det var jo kun godt 200 Huse, der bleve oprettede i det første Aar, saa man kan vel nok sige, at de nævnte Indberetninger ikke bevise saa overordentlig meget, men dog tror jeg, at de afgive noget Bevis for, at vi godt kunne forsvare at fortsætte med at oprette Husmandsbrug. Ifølge Indberetningerne er det nemlig kun ganske faa af dem, der have faaet Hus og Jordlod overdraget, om hvilke man kan sige, at de arbejde under meget trykkede Forhold. Grundene hertil ere forskellige. Det kan være foranlediget ved Sygdom i vedkommende Familie, men det har ogsaa og er virkelig i adskillige Tilfælde foranlediget ved, at der blandt dem, som have faaet et Hus overdraget, er Folk, som slet ikke egne sig til at drive det. Men i det store og hele gaa Indberetningerne om det langt overvejende Antal af Husmænd ud paa, at de leve og virke under ret tilfredsstillende Forhold. Det forekommer mig derfor, at der med dette for Øje er god Grund til at fortsætte med at lovgive paa dette Omraade, ikke saaledes at vi bør gaa til en vedvarende Lov, det tror jeg ikke, at de indvundne Erfaringer ere tilstrækkelige til, men saaledes, at vi igen gaa til en midlertidig Lov. Jeg foreslaar derfor ogsaa, at Loven begrænses til at gælde for et Tidsrum af fem Aar. Det siger sig nu selv, at naar det i Løbet af de Aar, der ere forløbne, siden Loven traadte i Kraft, har vist sig, at vi ere i Stand til at arbejde tilfredsstillende med den, er der ikke nogen særlig Grund til at foretage store Forandringer i den. Det har derfor været min Opgave kun at foreslaa saadanne Forandringer, som i Aarenes Løb have vist sig at være paatrængende nødvendige. Jeg skal nævne enkelte af dem. Maksimum for Laaneværdien er i den gældende Lov fastsat til 4,000 Kr. Dette har i mange Tilfælde vist sig at være for lidt, dels fordi Landarbejderne, naar de skulde have en Jordlod af nogenlunde passende Størrelse, have været henviste til at søge for daarlig Jord, og dels fordi Bygningsmaterialierne i Aarenes Løb ere stegne en Del, saaledes at de 4,000 Kr. have vist sig utilstrækkelige. Dernæst indeholder Forslaget en Bestemmelse om, at mindre Landhaandværkere, Teglværksarbejdere og lignende skulle kunne drage Nytte af Lovens Begunstigelse, forudsat at de i økonomisk Henseende kunne sammenstilles med Landarbejdere og delvis ernære sig ved Landbrugsarbejde.

Endvidere er der i Lovforslaget fastsat en Bestemmelse om, at de, der ved egne Midler ere i Stand til at skaffe sig et saadant lille Hjem, ikke skulle kunne komme ind under Lovens Bestemmelser, der jo kun tage Sigte paa at støtte de ubemidlede Landarbejdere, dem, der ikke selv ere i Stand til at købe sig et Hus. Jeg finder det ganske naturligt at udelukke dem, som selv ere i Stand til at klare sig i saa Henseende. — Endelig gaar Forslaget ud paa, at der i Løbet af 5 Aar kan anvendes 3 Mill. Kr. aarligt til Udlaan til Oprettelsen af smaa Husmandshjem. Efter den gældende Lov har der kunnet anvendes 2 Mill. Kr. om Aaret, men en Forhøjelse anser jeg for nødvendig, dels paa Grund af, at Laaneværdien nu bliver sat op, og dels paa Grund af, at ogsaa en Del Haandværkere, Teglværksarbejdere og lignende for Fremtiden skulle kunne drage Nytte af Loven. — For at undgaa at optage Statslaan indeholder Forslaget en Bemyndigelse for Finansministeren til at tilvejebringe $\frac{3}{5}$ af Beløbet gennem en eller flere Kreditforeninger. Denne Bestemmelse er alene indsat i Lovforslaget for at undgaa at optage Statslaan. De $\frac{2}{5}$ af Beløbet foreslaas afholdte af Statslaanefonden; i de nærmeste Dage vil Lovforslaget herom jo komme til at foreligge for det høje Ting. — De andre ny Bestemmelser i Forslaget ere af mindre Betydning, og dem skal jeg derfor ikke opholde mig nærmere ved. Med disse korte Bemærkninger skal jeg anbefale Lovforslaget paa det bedste til velvillig Behandling her i det høje Ting.

Hage: Jeg kan ganske tiltræde den højtærede Ministers Bemærkning, at dette Lovforslag efter ret store Vanskeligheder blev gennemført i 1899 som et Forsøg. Det blev særlig fremhævet af Højres daværende Ordfører, at man kun gik med til Lovforslaget som et Forsøg, og Bestemmelsen om en Revision efter 5 Aars Forløb blev indsat netop af Hensyn til, at Loven skulde træde ud i Livet som et Forsøg. Det er derfor ganske naturligt, at man, naar vi nu her atter have Loven til Forhandling efter 5 Aars Forløb, spørger sig, om dette Forsøg kan siges at være lykkedes. Den ærede Minister var noget inde derpaa og udtalte, at han betragtede Forsøget som lykkedes. Jeg skal som min Mening udtale, at ogsaa jeg for mit Vedkommende mener, at Forsøget er lykkedes, saa at jeg ingen som helst Betænkelighed